

MARJE AAVIK

MAIETTE JA DANELI
SEIKLUSRIKAS
SUVI MAAL

Toimetanud Irene Õmblus
Illustreerinud Liina Lippasaar
Küljendanud ja kujundanud Jaan Lehisemets

© Kõik õigused kaitstud

Teose sisu eest vastutab autor

ISBN: 978-9916-754-77-1

Pärnu 2026
Trükk: Arial Bold OÜ

Kirjastus Hea Tegu
www.fil.ee

SISSEJUHATUS

See raamat on pühendatud Aron Mattiasele, kes 6-aastaselt nõudis õhtuti lugusid väikesest tüdrukust Maietest. Aronile jutukesed meeldisid ja nii julgesin need teistelegi lugemiseks kirja panna.

Raamat jutustab kahest linnalapsest, kes veedavad oma suve maal vanavanemate juures. Lugu sisaldab lisaks fantaasiale ka päriselt toimunud sündmusi elust ja seiklustest, mis maale minnes võivad ees oodata. Meil on erakordne võimalus elada kaasa ühe 8-aastase tüdruku Maiette ja sama vana poisi Daneli seiklustele.

Maiette on heledate lokkis juustega, suurte siniste silmadega tüdruk, kes on pisut kärsitu iseloomuga, aga muidu hakkaja ja väga hea südamega. Danel teab, et Maiette on erakordselt heatahtlik ja ustav ning selliseid sõpru tuleb hoida, nad on meie elu varandus.

Danel on tumedate juuste ja tedretäppidega poiss, kes on tasakaalukas ja pigem vaikne, kuid Maiette tegemistes lööb ta alati innustunult kaasa.

VANAEMA JUURDE

„Ometi suvepuhkus, esimene klass on läbi ja sõit maale võib alata!“ hüüab Maiette. Kohver riiete, lemmikraamatute ja lauamängudega on pakitud. Nüüd jääb oodata veel issi kojutulekut, et üheskoos sõitma hakata.

Vanaema elab maal üksi, vanaisa läks kahjuks juba aastaid tagasi inglite juurde. Maiette on õnnelik laps, sest tal on üks vanaema ja üks vanaisa veel. Nemad elavad linnas. Suve armastab Maiette veeta maavanaema juures.

Maiette vanaemal on ilusad õlgadeni ulatuvad hallid juuksed, mis on alati kammitud. Tukk on klambritega kenasti küljele sätitud. Vanaema kannab alati põlle. Kõik põlled on ta ise õmmelnud ja need näevad rõõmsad välja. Põlle paelad seob ta nii kaela taha kui ka seljale.

Vanaema elab väikeses looduskaunis külas suures majas Lossi ja Loisu järvede vahel Tuhalaane oja kõrval. See on kahekordne maja ja vanaema elab teisel korrusel. Esimesel korrusel elab naaber, kes Maiette arvates just kõige sõbralikum ei ole.

Selles külas on kunagi väga ammu olnud kolm vesiveskit ja ühe veski varemed on otse Maiette vanaema maja kõrval. Seal on väga mõnus kodu mängida, kuna säilinud on aknad ja müürist maha pudenenud kivid meenutavad kangesti diivanit, tugitoole ja lauda. Lisaks saab vanadel müüridel ronida. Vanaemal on neli suurt tuba, nii et mänguruumi on küllaga. Tavaliselt jõuab Maiette tuppa ainult süüa ja magama.

Esimene päev vanaema juures algab viljakohvi joomise ja pudru söömisega. Maiette lisab kohvile palju piima ja ka portsukese suhkrut. Vanaema juures on kõik teistmoodi, isegi puder maitseb paremini kui kodus. Köögiaken on avatud ja sealt tungib sisse sooja õhku.

„Tahaksin juba ujuda,“ mõtleb Maiette. „Kas Danel on ka juba maal?“ uurib ta vanaema käest.

Vanaema vastab, et tema veel ei ole näinud, aga peale hommikusööki võib Maiette ise Daneli juurest läbi jalutada ja uurida. Maiette joob kohvi lõpuni ja seejärel lippabki Daneli maja poole.

KOHTUMINE DANELIGA

Danel on Maiette sõber olnud väga pikka aega, nii kaua, kui ta üldse mäletab maal käimist. Ka Danel armastab veeta suve vanaema ja vanaisa juures.

Danel elab suures linnas ja lõpetas just esimese klassi nagu Maiettegi. Tema vanaema ja vanaisa elavad armsas majas järve lähedal ja mitte kaugel Maiette vanaemast. Majas on neli tuba, köök ja hiigelsuur pööning. Seal on igasuguseid huvitavaid asju ja ülipõnev peitust mängida. Vahel tuleb mäng katkestada, sest peitjat lihtsalt ei olegi võimalik üles leida. Näiteks Daneli vanavanemate juures on lisaks pööningule veel sahver ja kaks verandat. Neil on ka laut, kus elavad lambad, kuri oinas, kanad ja kukk. Lauda katuse alla pannakse heinad, seda kutsutakse lakaks ja seal saab suvel magada. Maiette ja Danel on päevasel ajal käinud seal peitust mängimas. Lisaks laudale on veel puukuur, saun ja suur aiamaa, kus Daneli vanaema veedab suure osa oma suvest. Ta muudkui rohib, kõplab ja kastab. Seal kasvab kõike: maasikaid, herneid, porgandeid, kapsaid, aga kõige suuremal osal asuvad kartulivaod. Daneli vanaema

on ümmargune, pehme ja armas. Tema õhetavaid põski katavad tedretähed. Ta on alati heas tujus ja oskab hästi ujuda. Daneli vanaisa on tõeline härrasmees. Ta armastab kanda ainult viigipükse. Ka südasuvel, kui isegi ujumispükstega on palav, on temal jalas pikad püksid. Vanaisa on väga tõsine ja töökas. Ta on õpetanud Danelile, kuidas ehitada kanaaeda,

laduda puid riita, ajada aiamaal vagusid sisse, pesta autot ja veel palju muudki. Danel ootab pikisilmi vaheaegasid, sest siis saab Maiettega maal igasuguseid huvitavaid asju ette võtta ja vanaisa käest uusi asju õppida.

ONNI E HITAMINE

Maiette ja Danel soovivad oma kohta, kus oleks lõbus mängida, lugeda ja niisama olla. Vanaisa arvab, et vahva oleks aeda telk üles panna. Mõte on tore, aga nad on eelnevatel suvedel juba telgis mänginud ja nüüd tundub see kuidagi igav. Maiette arvates võiksid nad hoopis Daneli vanaisa abiga midagi ehitada ja nii tekibki hiilgav idee – nad vajavad onni. Vanaisa on nõus ehitamisel appi tulema ja pakub ka mõned sobivad kohad välja. Tema arvab, et onni võiks ehitada kanaiaia taha vana koerakuudi asemele, sauna kõrvale või puuriitade vahele. Jah, vahvad ettepanekud, aga kahjuks ei tundu ükski koht olevat nii lahe, kui Maiette ja Danel on ette kujutanud. Nii otsustavadki sõbrad ise kohta otsima minna. Nad jalutavad läbi ümberkaudsed metsatukad ja heinamaad. Kahjuks tulemusteta, sest kui koht meeldib Danelile, siis ei sobi see Maiettele ja vastupidi. Kuna päev hakkab õhtusse jõudma, otsustatakse otsinguid jätkata järgmisel päeval.

Hommiikul, kui Maiette söögi ajal aknast välja vaatab, teab ta ühtäkki täpselt, kuhu onn tuleb ehitada. Maiette vanaema ja Daneli vanavanemate maja vahele jääb oja ja selle ääres kasvavad äärmiselt vahvate kujudega puud. Need on sellised kidurad ja suhteliselt madalad männid. Just sinna oja äärde puude otsa tulebki onn ehitada.

Sel hommikul Maiette lausa lendab Daneli juurde, et kiiresti tallegi uudist teatada. Danel on vaimustuses, kuid vanaisa vangutab pead. Tema arvates on see ikka liiga suurejooneline ettevõtmine, mis nõuab püsivust. Lapsed ainult noogutavad selle peale ja ootavad juba oja äärde minekut.

Sinna jõudes leitakse kolm lähestikku kasvavat puud. Nende vahele saabki onni ehitada. Daneli vanaisa ütleb, et kõigepealt tuleb teha projekt. See on joonis, mille järgi hiljem onn valmis ehitada. Ka lubab ta lapsi ehitusmaterjalidega varustada, kuna saunaehitusel on mõned

prussid üle jäänud. Sisustuse eest aga peavad nad ise hoolitsema ja ehitustöödelt puudumine on keelatud.

Daneli juurde jõudes istutakse kolmekesi laua taha ja hakatakse onni kavandit paika panema. Joonestamise katkestab telefonihelin. Selgub, et Maiettel on aeg koju minna. Nagu alati – ikka kõige põnevama koha peal!

Maiette soovib, et see öö juba kiiremini läbi saaks. Hommikusöögilauas uurib ta vanaema käest, kas tal oleks anda neile asju onni sisustamiseks. Vanaema ütleb, et kindlasti midagi leiab, ja et tõeline leiunurk on pööning.

Maiette ei kujutanud üldse ette, et seal nii palju põnevaid asju on: väga vana nukk, millega on mänginud tema ema, igasuguseid vanu moeajakirju ja postkaarte, lauanõusid, kohver ja palju muud põnevat. Maiette laenab vanaema vana kohvri ja hakkab seda täitma: kaltsuvaip, kaks diivanipatja, lauanõud ja seinapilt.

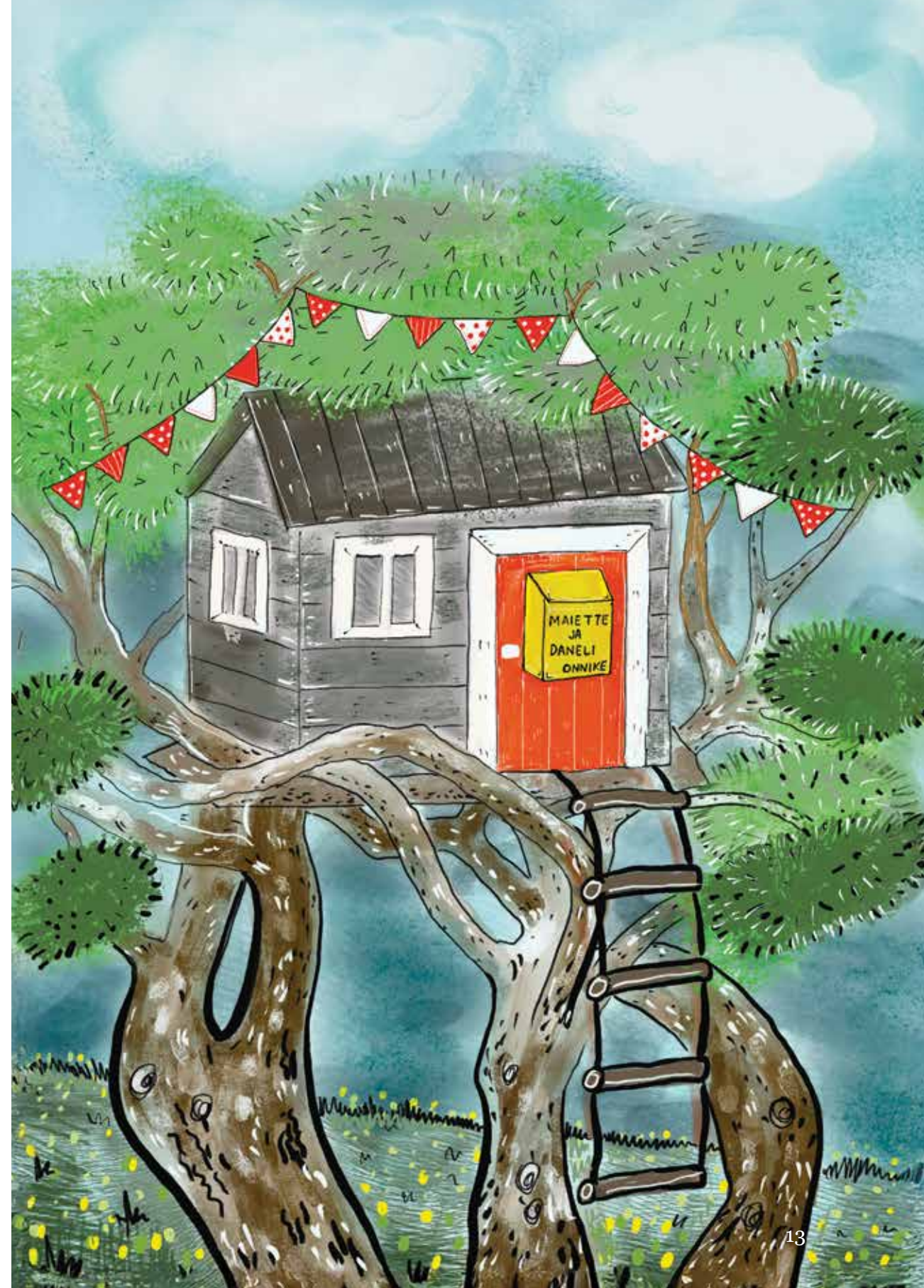
SOOLALEIVAPIDU

Vähem kui nädalaga saab onn valmis. Seda muidugi tänu Daneli vanaisale, kes on kuldsete kätega mees, nagu külaharvas ütleb. Nii arvab ka Maiette.

Onn näeb välja väga armas oma ukse ja kahe väikese aknaga. Kõige lähedam on redel, mis viib ukseni, kuna onn on maapinnast veidi kõrgemal. Nagu ikka kombeks, tuleb peale paaripäevast sisseelamist korraldada soolaleivapidu. Seda ikka selleks, et külalised tooksid toredaid kingitusi, mida saaks sisustamisel kasutada. Onni avamispeo valmistab ette Maiette. Ta teeb eelmisel öhtul vanaema abiga Kass Arturi koogi – tead ju küll, see iiriskommide ja maisipulkadega. Selle kõrvale juuakse morssi.

Kes oleks osanud arvata, et peole saabutakse nii vajalike kinkidega! Maiette vanaema toob soolaleivaks toataime. Daneli vanaisa ja vanaema kingivad postkasti, mis kinnitatakse kohe ukse külge. Postkastile tuleb kiri: Maiette ja Daneli onnike. Oma igapäevasel jalutuskäigul olnud külatädi Leida ja tema mees Oskar tulevad ka onni vaatama. Leida on õnnetu, et tal polegi soolaleivaks midagi kinkida. Samal ajal sorteerib Oskar oma taskuid ja kõik imestavad, kuidas nii palju tráni taskutesse mahub. Arvatakse, et reisima minnes piisab ainult Oskari kaasavõtmisest. Oskar leiabki oma taskutest sobilikud kingid. Ta ütleb, et Danel saab mõsunüüri ja Maiette luitsa. Maiette ja Danel vaatavad teineteisele otsa ja hakkavad naerma. Kui nad neid asju ise ei näeks, ei oskaks nad arvatagi, mis Oskar neile annab.

Kuna Oskar on truuks jäänud mulgi keelele, siis väga tihti juhtub nooremate inimestega, et nad ei saa Oskarist aru. Nii ka Maiette ja Danel. Oskar kingib Danelile pesunööri ja Maiettele lusika. Soolaleivaks saadakse muidki väärtuslikke asju ning Maiette ja Danel tänavad külalisi toredate kingituste eest. Üheskoos kiidetakse Daneli vanaisa ja tublisid lapsi, kes olid ehitamisel abiks.

HOBUNE NIMEGA FRIKADEELA

Kord nädalas käib poes naaberkülast pärit tädi Salme, kellel on hobune Frikadeela. Salme rääkis, et hobused on talupidamises olnud juba mitu sajandit ja see tähendab, et väga kaua. Frikadeela on iidset tõugu, mille päritolu kohta puuduvad täpsed andmed. Kunagi oli majapidamistes palju hobuseid, kes olid suureks abiks talutöödel. See oli siis, kui traktoreid ja autosid veel ei olnud. Hobustega veeti kõike, sõideti külla ja mindi sõtta, kuid põhiliselt künti põllumaad. Salme oskas juba väiksena hobust vankri ette rakendada.

Maiettele tundub, et Frikadeela on elurõõmus ja asjalik. Ta värvus varieerub punakast mustjaspruunini, saba, lakk ja jalad on mustad. Lakk ja saba on ebatavaliselt siidjad. Mis Frikadeela eriliseks teeb, on tema silmade värv. Nimelt on tal üks silm pruun ja teine tumesinine. Maiette peab Frikadeelat kõige ilusamaks ja targemaks loomaks. Kuigi jah, koledaid ega rumalaid loomi ei ole olemaski.

Igal neljapäeva pärastlõunal ootab Maiette kodumaja ukse ees Frikadeelat, et tema vankris poe juurde sõita. Maiettel on alati Frikadeela jaoks taskus midagi head, seekord näiteks õunu ja porgandeid.

Maiette on Frikadeelaga kohtunud juba päris mitu korda ja iga kohtumise ajal tekib aina uusi küsimusi. Seekord uurib Maiette, kuidas aru saada, mida Frikadeela mõtleb ja mis on tema lemmikjook. Salme vastab, et hobuste kõrvad annavad palju informatsiooni. Maiette imestab, kuidas kõrvad saavad midagi näidata. Ta palub sellest lähemalt rääkida. Salme viitab käega hobuse poole, kelle kõrvad on kenasti kikkis. See tähendab seda, et ta on millestki huvitatud. Nähes, kuhu Frikadeela vaatab, tundub, et suur huvi on tal Maiette taskute vastu. Muidugi, sest seal on ju maiustused, mis Maiette Frikadeela jaoks kaasa võttis.

Maiette on märganud, et mõnikord on hobuse kõrvad külili, ja küsib, kas see ka midagi näitab. Tädi Salme ütleb, et hobuse kõrvad on siis lingus ja et siis hobune kas puhkab või tal on lihtsalt mõnus olla. Maiette saab ka teada, et Frikadeela lemmikjook on vesi.

Kuni Salme poes toimetab, võib Maiette Frikadeela lakka ja saba kammida. Kui tädi Salme poest tuleb, kiidab ta Maiettet ja ütleb, et kes ratsutada tahab, peab hobust väga armastama ja austama ning tema eest hoolitsema.

Tüdrukule tundub, et tal on hobusega eriline suhe.

